

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора медичних наук, професора Ігоря Володимировича КСЬОНЗА на дисертаційну роботу Сучок Світлани Олександрівни «Особливості клінічного перебігу та диференційної діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини та діабетичного кетоацидозу у дітей (експериментально-клінічне дослідження)», подану до захисту у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 05.600.131 що утворена згідно наказу в.о. ректора ЗВО Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова № 47 від 28.03.2025 р. на підставі рішення Вченої ради ВНМУ ім. М. І. Пирогова № 8 від 27 березня 2025 року з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 Охорона здоров'я, за спеціальністю 222 Медицина

1. Актуальність обраної теми дисертації.

Гнійно-запальна патологія органів черевної порожнини (гострий апендицит, перитоніт) займає лідерську позицію в структурі ургентних оперативних втручань та, безумовно, супроводжується вірогідним ризиком розвитку ускладнень в пацієнтів з коморбідною патологією.

На тлі зростання кількості пацієнтів дитячого віку з вперше виявленим та декомпенсованим ЦД І типу в Україні та світі, гіперглікемія в периопераційному періоді відіграє вагомий роль в діагностичному та лікувальному процесах. За нещодавніми публікаціями, периопераційна гіперглікемія асоціюється з підвищеною смертністю в дітей, а вищий рівень показників запалення - зі зростанням глікозильованого гемоглобіну, навіть в пацієнтів без ЦД І типу.

Гострі ускладнення ЦД І типу, зокрема, діабетичний кетоацидоз супроводжуються гострим больовим абдомінальним синдромом, генез якого досі чітко не встановлений. На даний час в світових публікаціях висвітлені лише поодинокі клінічні випадки гнійно-запальних захворювань на тлі ЦД І типу та

відсутні дані щодо особливостей перебігу даної коморбідності й диференційної діагностики функціонального больового синдрому та гнійно-запального генезу останнього. Така невизначеність зумовлює потенційний ризик відстроченого оперативного втручання, розвиток післяопераційних ускладнень та погіршення якості життя у дітей.

Беручи до уваги вищезазначене, тема дослідження Сучок Світлани Олександрівни «Особливості клінічного перебігу та диференційної діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини та діабетичного кетоацидозу у дітей (експериментально-клінічне дослідження) є актуальною, а її розробка дозволяє доповнити з нових позицій існуючі клінічні дані та покращити диференційну діагностику гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини на тлі ЦД I типу.

2. Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота Сучок Світлани Олександрівни є завершеною науково-дослідною роботою, що виконана на високому науковому рівні, та має велике значення як для наукового-дослідної та і практичної ланки охорони здоров'я, що стосується перебігу гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини у дітей. Високий науковий рівень дисертаційного дослідження не підлягає сумнівам, адже за його змістом опубліковано 12 наукових робіт (5 статей, з яких 3 у фахових виданнях бази Scopus, 1 - у наукометричній базі Web of Science), 1 – у фаховому виданні України згідно переліку, затвердженому МОН України, та 7 тез у матеріалах конференцій всеукраїнського та міжнародного рівня. За матеріалами дисертації отримано 2 авторських свідоцтва та 1 патент на винахід.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

В результаті дослідження автором покращено диференційну діагностику гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини на тлі ЦД І типу, що досягалось за рахунок комплексного підходу до захворювань, що вивчались. Зокрема, автором вперше встановлено поширеність гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини на тлі ЦД І типу в дитячій популяції Вінницької та Хмельницької областей, виявлено піки захворюваності ДКА, та вікову структуру госпіталізацій.

В ході проведеного клінічного дослідження оцінено ризик виникнення абдомінального болю в когорті пацієнтів з ДКА, сформовано особливості локалізації та клінічного перебігу гнійно-запальних захворювань на тлі ЦД І типу та вперше використано нейтрофільно-лімфоцитарний індекс з метою диференційної діагностики вище наведених захворювань. Поряд з клінічною складовою, в ході експериментального дослідження вперше досліджено патоморфологічні зміни очеревини при перитоніті та ЦД І типу в щурів.

Результати дослідження детально та цілісно описані в опублікованих наукових статтях.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Згідно з дизайном дослідження, автором проведено обстеження та лікування 266 пацієнтів. Клінічне дослідження включало проспективний та ретроспективний етап для забезпечення репрезентативності груп (група І - діабетичний кетоацидоз без гострого абдомінального болю, група ІІ - діабетичний кетоацидоз з абдомінальним болем, група ІІІ – гострий апендицит, група ІV – гострий апендицит, ЦД І типу).

Дисертант в повній мірі опанував сучасні клінічні та експериментальні

методи дослідження, провівши обстеження, лікування та експериментальне моделювання досліджуваних патологій.

Дисертант самостійно виконав трьохетапне експериментальне дослідження на лабораторних щурах. В результаті проведеного дослідження було отримано новий патентоспроможний спосіб моделювання перитоніту на тлі цукрового діабету I типу.

Дисертантом було проведено ретельну обробку отриманих даних, що відображено в результатах дослідження, та сформульовано об'єктивні висновки.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційна робота базується на достатньому об'ємі клінічних та експериментальних даних. Клінічна складова ґрунтується на попередньо визначених завданнях дисертації, що включають належні сучасні методи дослідження: клініко-анамнестичні, лабораторні, патоморфологічні. В експериментальній частині дисертант покроково виклав спосіб створення коморбідної моделі перитоніту та ЦД I типу, зауважуючи особливості її моделювання та можливі ускладнення. Алгоритм моделювання був успішно впроваджений в експериментальну практику суміжних кафедр ЗВО. Автор на високому рівні володів методиками проведення обстежень та їх інтерпретацією, що й було висвітлено в результатах дослідження та дозволило виконати поставлені задачі.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Автором доповнено клінічний симптомокомплекс перебігу гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини на тлі ЦД I типу в дітей, що дозволить покращити розпізнавання даної патології на діагностичному етапі.

Визначення демографічних характеристик та показників тривалості захворювання, піку госпіталізації, показників водно-електролітного балансу,

дозволить виокремити вразливі когорти дітей з ЦД I типу щодо розвитку в них гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини.

Визначення порогового показника індекса Загорека покращить диференційний підхід до гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини за рахунок достатньо високої чутливості та специфічності та простоти розрахунку.

Розроблена модель перитоніту на тлі цукрового діабету I типу значно розширить можливості вивчення патогенетичних впливів та динаміки лікування пацієнтів з гнійно-запальними захворюваннями органів черевної порожнини на тлі ЦД I типу.

7. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Дисертаційне дослідження являє собою завершену наукову роботу, представлену на 182 сторінках друкованого основного тексту, написану науковою українською мовою. Автором дотримано класичної структури: анотація, зміст, перелік умовних скорочень, вступ, матеріали та методи дослідження, 3 розділи власних досліджень, що включають експериментальну та клінічну складову, розділ аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновки, практичні рекомендації та додатки згідно чинних вимог. Дисертаційне дослідження в повній мірі ілюстроване рисунками та таблицями, що логічно доповнюють текст. Список використаних джерел містить 162 посилання (22 – кирилицею, 140 – латиницею).

Анотація включає мету, наукову новизну та практичне значення дослідження, ключові слова, список наукових публікацій за темою дослідження; написала українською та англійською мовами.

Розділ вступ містить актуальність наукового дослідження та важливість її розробки в дитячій популяції, зв'язок теми з науково-дослідною роботою кафедри дитячої хірургії, мету та завдання, методи дослідження, наукову новизну та практичне значення, особистий внесок здобувача.

Розділ Огляд літератури в повній мірі розкриває стан проблеми на сьогодні. Містить відомі дані, що стосуються клінічного перебігу та діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини у дітей, цукрового діабету I типу та діабетичного кетоацидозу. Чітко та лаконічно викладена експериментальна складова, а саме відомі експериментальні моделі цукрового діабету I типу та, окремо – перитоніту.

Розділ «Матеріали та методи дослідження» містить вичерпну інформацію щодо вибору методів дослідження, їхньої доцільності у відповідності до мети та завдань дослідження. Текст викладено належним чином, який дозволяє відтворити модель при проведенні даних досліджень іншими науковцями. Методи дослідження сучасні та практично спрямовані.

Розділ 3 «Розробка ефективної міні-інвазивної моделі перитоніту в щурів з цукровим діабетом I типу» включає результати експериментального дослідження, що дозволили обґрунтувати підхід до виконання інтраперитонеальної ін'єкції в щурів, з забезпеченням мінімального порушення цілісності інтраабдомінальних структур. Проведено порівняльну оцінку розробленої коморбідної моделі перитоніту на тлі ЦД I типу та викладено особливості патоморфологічних змін очеревини в експерименті.

Розділ 4 «Клініко-лабораторні особливості абдомінального больового синдрому в дітей з діабетичним кетоацидозом та гнійно-запальними захворюваннями органів черевної порожнини» містить дані поширеності ЦД I типу, діабетичного кетоацидозу та гнійно-запальних захворювань на його тлі. Розділ добре ілюстрований таблицями та рисунками, що базуються на ретельному статистичному аналізі. Вперше доведено доцільність використання індекса Загорека з метою диференційної діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини.

Розділ 5 «Патоморфологічні характеристики очеревини за умов фізіологічної норми та при гнійно-запальних захворюваннях органів черевної

порожнини у дітей на тлі ЦД І типу» містить клінічні макро-та мікроскопічні дані оцінки видалених апендиксів та очеревини у дітей з гострим апендицитом та перитонітом з та без коморбідності за ЦД І типу.

В розділі «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» автором проведено детальний аналіз отриманих результатів та порівняння останніх з суміжними дослідженнями за вказаною темою в Україні та закордоном.

Висновки викладені в логічному порядку, відповідають завданням дослідження та відображають основні результати.

В цілому текст дисертації є завершеним спроможним науковим дослідженням.

8. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці.

Отримані результати дисертації безумовно мають значну практичну цінність в галузі дитячої хірургії, ендокринології та експериментальних досліджень втч. фармацевтичних. Розробка ефективної моделі перитоніту на тлі ЦД І типу може допомогти детально вивчити патофізіологічні та патоморфологічні особливості перебігу гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини на тлі ЦД І типу. Виділення ключових факторів ризику абдомінального болю «нехірургічного генезу» дозволить диференційовано підходити до пацієнтів з зазначеними симптомами. Застосування нейтрофільно-лімфоцитарного індекса покращить діагностику ГЗЗ ОЧП серед практичних лікарів уже в приймальному відділенні.

9. Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

Дисертаційне дослідження написане у відповідності до вимог оформлення дисертаційного дослідження. Зберігається класична структура викладу тексту, відмічається логічність та послідовність в описі методів дослідження, результатів та висновків. В окремих розділах зустрічаються граматичні помилки, пропуски

літер, друкарські описки, що суттєво не впливають на зміст дисертації. Принципових зауважень до дисертації немає.

Було б цікаво включити наступні питання в наукову дискусію:

1. Чому для оцінки гострого абдомінального больового синдрому з усіх ускладнень ЦД І типу Ви обрали саме діабетичний кетоацидоз?

2. Чому, на Вашу думку, патоморфологічні зміни при перитоніті на тлі ЦД І типу в щурів характеризуються переважанням альтеративних процесів запалення?

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Текст дисертації та матеріали публікації за темою дослідження Сучок Світлани Олександрівни не містять ознак порушення академічної доброчесності, а список літератури відповідає вимогам до оформлення дисертаційного дослідження згідно з чинними нормами. Всі запозичені цитати супроводжуються відповідним посиланням. При перевірці тексту на наявність плагіату, встановлено високий рівень оригінальності (____ %), що засвідчує дотримання автором академічної доброчесності та містить оригінальні результати й висновки дослідження.

11. Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

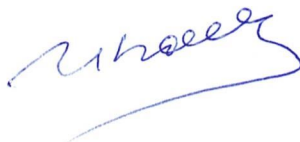
Представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», кваліфікаційна робота Сучок Світлани Олександрівни на тему «Особливості клінічного перебігу та диференційної діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини та діабетичного кетоацидозу у дітей (експериментально-клінічне дослідження)» є самостійною завершеною науковою працею, яка вичерпно розкриває питання особливостей клінічного перебігу гнійно-запальних захворювань на тлі ЦД І типу та покращує їх диференційну

діагностику на тлі вказаної коморбідності.

Дисертаційна робота Сучок Світлани Олександрівни «Особливості клінічного перебігу та диференційної діагностики гнійно-запальних захворювань органів черевної порожнини та діабетичного кетоацидозу у дітей (експериментально-клінічне дослідження)», за об'ємом проведених досліджень, їх результатами, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням, повною мірою відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21 березня 2022 р., № 502 від 19 травня 2023 р. та № 507 від 3 травня 2024 р. і оформлена відповідно до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», а її автор – Сучок Світлана Олександрівна заслуговує на присудження ступеня доктора філософії галузі знань 22 Охорона здоров'я, за спеціальністю 222 Медицина.

Офіційний опонент:

доктор медичних наук,
професор ЗВО кафедри хірургії
№ 2 Полтавського державного
медичного університету

Ігор КСЬОНЗ

